

СПОРТ ЗА ИМЕТО

ГРЦИЈА И МАКЕДОНИЈА

Cedant Arma Togae

**СПОРТ ЗА ИМЕТО
МЕЃУ ГРЦИЈА И МАКЕДОНИЈА**

СТУДЕНТСКИ ПРОЕКТ

Редактори
Светомир Шкарик
Димитар Апасиев
Владимир Патчев

ЈП Службен весник на РМ

Скопје
2008

Издавач
ЈП Службен весник на Република Македонија - Скопје
www.slvesnik.com.mk / contact@slvesnik.com.mk

За издавачот
Тони Трајанов - директор

Раководители на Проектот
проф. д-р **Светомир Шкарик**
проф. д-р **Татјана Петрушевска**

Редактори
Светомир Шкарик
Димитар Апасиев
Владимир Патчев

Лектор
Ружа Димишкова

Печат
Печатница „ЕВРОПА 92“, Кочани

Тираж
1 000 примероци

Студентскиот проект „Спорот за името меѓу Грција и Македонија“ е одобрен од Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје со Одлука бр. 02 – 300/6 од 5 мај 2008 година.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски“, Скопје

323.1(=163.3):327(495)“1990/2008”(093.2)
327(497.7:495)“1990/2008”(093.2)
327(495:497.7)“1990/2008”(093.2)

СПОРОТ за името меѓу Грција и Македонија : студентски проект /
редактори Светомир Шкарик, Димитар Апасиев, Владимир Патчев. - Скопје
: Службен весник на Република Македонија, 2008. - 642 стр. ; 24 см

Публикацијата е во рамките на: Студентскиот проект “Спорот за името
меѓу Грција и Македонија” / раководители на проектот Светомир Шкарик,
Татјана Петрушевска. - Фусноти кон текстот. - Регистар

ISBN 978-9989-617-78-2

1. Шкарик, Светомир [уредник] 2. Апасиев, Димитар [уредник] 3.

Патчев, Владимир [уредник]

а) Македонско прашање - Грција - Надворешна политика - 1990 - 2008
- Документи б) Македонија - Надворешна политика - Грција - 1990 -
2008 - Документи в) Грција - Надворешна политика - Македонија - 1990
- 2008 - Документи

COBISS.MK-ID 72425738

*Треба да се продолжи да се гради просперитетна држава,
да се работи на реформите – првенствено
заради македонското општество,
а не заради НАТО.*

*Павле Филипов Воскопулос,
април 2008*

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	IX
УЧЕСНИЦИ	XIII
КРАТЕНКИ	XXIII

ВОВЕД ПРИВЛЕЧНОСТА НА МАКЕДОНИЈА ЗА СТУДЕНТСКИОТ ДУХ

МАКЕДОНИЈА	2
------------------	---

ПРВ ДЕЛ СПОРОТ СО ГРЦИЈА ЗА ИМЕТО МАКЕДОНИЈА

ИСТОРИСКАТА ДИМЕНЗИЈА НА СПОРОТ <i>ИДЕНТИТЕТОТ НА МАКЕДОНЦИТЕ</i> <i>ПОДЕЛБАТА НА МАКЕДОНИЈА (1913)</i>	7
ТЕКСТОВИ	8
ЕТНИЧКИОТ ИДЕНТИТЕТ НА МАКЕДОНЦИТЕ	9
МАКЕДОНЦИТЕ ВО БИБЛИЈАТА	15
ПОДЕЛБАТА НА МАКЕДОНИЈА ВО БУКУРЕШТ	43
Т.Н. „МАКЕДОНСКО ПРАШАЊЕ“ Е НЕПОСТОЕЧКО: ГРЧКИ ПОГЛЕД	73
ЕСЕИ	91
ВО СЕНКАТА НА ОЛИМП – ПОЈАВАТА НА МАКЕДОН	92
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ	103
ЧОВЕЧКИ ПОРЕДОК – ОПАЃАЊЕ И ПОВТОРНО РАЃАЊЕ: МАКЕДОНИЈА И ИМЕТО	113
РАЗГОВОРИ	121
ЕТНОГЕНЕЗАТА НА АНТИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ И ПОТЕКЛОТО НА ИМЕТО МАКЕДОНИЈА	122

КУЛТУРНАТА И ПОЛИТИЧКАТА ДИМЕНЗИЈА НА СПОРОТ <i>МАЛЦИНСКИТЕ ПРАВА ВО ГРЦИЈА И МАКЕДОНСКИОТ</i> <i>БУКВАР</i>	131
ТЕКСТОВИ	132
МАКЕДОНЦИТЕ ВО ГРЦИЈА И ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА	133
АБЕЦЕДАР: МАКЕДОНСКИОТ БУКВАР ЗА ЕГЕЈЦИТЕ	148
ГРЧКАТА ЦРКВА ВО СПОРОТ СО ИМЕТО МАКЕДОНИЈА	153
„ХЕКСАГОНОТ ЗА РЕШАВАЊЕ НА КОНФЛИКТИ“ И ГРЧКО-МАКЕДОНСКИОТ СПОР ОКОЛУ ИМЕТО	159
РАЗГОВОРИ	169
НОВИОТ ПРИСТАП КОН НАЦИОНАЛНОТО ПРАШАЊЕ НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО ГРЦИЈА	170
СПОРОТ ЗА ИМЕТО И МАКЕДОНСКОТО МАЛЦИНСТВО ВО ГРЦИЈА	177
 ЕКОНОМСКАТА ДИМЕНЗИЈА НА СПОРОТ <i>ГРЧКОТО ЕМБАРГО</i> <i>КОМЕРЦИЈАЛНАТА ВРЕДНОСТ НА ИМЕТО</i>	179
ТЕКСТОВИ	180
ГРЧКОТО ЕМБАРГО ВРЗ МАКЕДОНИЈА	181
РАЗГОВОРИ	221
КОМЕРЦИЈАЛНИОТ АСПЕКТ НА „СПОРОТ“	222
 ПРАВНАТА ДИМЕНЗИЈА НА СПОРОТ <i>ПРИЕМОТ НА МАКЕДОНИЈА ВО ООН</i> <i>РЕШАВАЊЕ НА СПОРОТ ПРЕД МСП</i>	227
ТЕКСТОВИ	228

ООН И ГРЧКО-МАКЕДОНСКИОТ СПОР ОКОЛУ ИМЕТО	229
ООН НЕ МОЖЕ ДА НАМЕТНУВА НОВИ УСЛОВИ ЗА ПРИЕМ НА ДРЖАВИ	239
ГРЧКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ МЕМОРАНДУМ ПРИ ПРИЕМОТ НА МАКЕДОНИЈА ВО ОН	243
НЕПРИРОДЕН МЕЃУ ДРЖАВЕН СПОР	254
ГЛИГОРОВ, ПРИВРЕМЕНАТА СПОГОДБА И ОБИДОТ ЗА ДОГОВОР	264
ЕСЕИ	268
ПРЕСЕДАН ВО ИСТОРИЈАТА НА ООН	269
РАЗГОВОРИ	286
ПРАВНИОТ СУБЈЕКТИВИТЕТ И ПРИЕМОТ ВО ООН	287
КАРАКТЕРОТ И ЕФЕКТИТЕ НА ПРИВРЕМЕНАТА СПОГОДБА ..	291

**ВТОР ДЕЛ
ПРЕДЛОЗИТЕ ЗА РЕШАВАЊЕ НА СПОРОТ**

ПРЕДЛОГОТ НА МКГ (10. XII. 2001)	295
ТЕКСТОВИ	296
КАРАКТЕРОТ И СОСТАВОТ НА МКГ	297
ИМЕТО ПРЕД МЕЃУНАРОДНИОТ СУД ЗА ПРАВДА	303
ДИСКРИМИНАЦИЈА И ПРОТЕКТОРАТ	325
РАЗГОВОРИ	329
БЕЗ ДВОЈНА ФОРМУЛА НЕМА ИЗЛЕЗ	330
ДОМИНАЦИЈА НА ПОЛИТИКАТА ВРЗ ПРАВОТО	334
„ЕГЕЈСКА МАКЕДОНИЈА“ ВО ГРЦИЈА Е САМО ГЕОГРАФСКИ ПОИМ	338

АМЕРИКАНСКО-БРИТАНСКИ НАПАД ВРЗ МАКЕДОНЦИТЕ ВО ГРЦИЈА (1948)	342
МОДЕЛ НА „ДВОЈНО ИМЕ“	350
ОТСТАПКИТЕ НЕ СЕ РЕШЕНИЕ	355
ПРЕДЛОГОТ НА МКГ Е ПРИФАТЛИВ ЗА НАС	357
НЕМА ПОТРЕБА ОД РЕФЕРЕНДУМ ЗА „ДВОЈНОТО ИМЕ“	360
БАРАЊЕТО НА ГЛИГОРОВ ЗА ПРИЕМ НА МАКЕДОНИЈА ВО ООН ПОД УСТАВНОТО ИМЕ	362
КОМУ ЌЕ МУ БИДЕ ГАЈЛЕ КАКО ЌЕ СЕ ВИКАМЕ КОГА ЌЕ БИДЕМЕ ВО ЕУ!?	370
МАКЕДОНИЈА НЕ ТРЕБА ДА ПОПУШТИ	378
ИМЕТО „ГОРНА МАКЕДОНИЈА“ Е НЕПРИФАТЛИВО!	381
МАКЕДОНИЈА ТРЕБА ДА НАПРАВИ ОТСТАПКИ ЗА ИМЕТО	383
ИМЕТО НЕ Е ПРОБЛЕМ НА НАТО	384
ДЕБАТАТА НА СТУДЕНТИТЕ СО ЕДВАРД ЏОЗЕФ	386
ПРОЦЕСОТ Е ПОВАЖЕН ОД РЕШЕНИЕТО	394
КОНТАКТИ СО ДРУГИ ЧЛЕНОВИ НА МКГ И СТРАНСКИ ПРОФЕСОРИ	397
КОНТАКТИ СО АМБАСАДИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА	399
НЕУСПЕШНИ ОБИДИ ЗА СРЕДБА	403
КРУПНА ИСТОРИСКА ГРЕШКА НА ГЛИГОРОВ	404
ПРЕДЛОГ НА МЕТЈУ НИМИЦ (9.XI.2005)	409
ТЕКСТОВИ	410
КОЈ Е МЕТЈУ НИМИЦ!?	411

КАКО НИМИЦ ЌЕ ЈА ПРЕИМЕНУВА „ТАА ЗЕМЈА“ МАКЕДОНИЈА, ВО БИБЛИЈАТА!?	420
ЕСЕИ	422
КРИТИКА НА „ПРЕДЛОГОТ НА НИМИЦ“	423
СОСТОЈБИ, РЕШЕНИЈА И МИСЛЕЊА ЗА ПРЕДЛОГОТ НА НИМИЦ	428
УШТЕ ЕДНА ЕПИЗОДА ОД СЕРИЈАТА ПРЕДЛОЗИ НА Т.Н. „МЕЃУНАРОДНА ЗАЕДНИЦА“	441
РАЗГОВОРИ	446
ДИПЛОМАТОТ СО ИСКУСТВО ЗА ПРЕГОВОРИ	447
НЕУСПЕШЕН ОБИД ЗАРАЗГОВОР СО ИЛИНКА МИТРЕВА И РАДМИЛА ШЕЌЕРИНСКА	450
СРЕДБА СО НИКОЛА ДИМИТРОВ	454
ПРЕДЛОГОТ НА МЕТЈУ НИМИЦ (19.И.2008)	457
ТЕКСТОВИ	458
ПИСМО НА „ВИНОЖИТО“ ДО НИМИЦ	459
НОВИТЕ ИДЕИ НА НИМИЦ И ДИРЕКТНОТО ИНВОЛВИРАЊЕ НА САД	463
СПОРОТ СО МАКЕДОНИЈА НЕ Е ЗА ИМЕТО	466
ЗБОРОТ „МАКЕДОНИЈА“ И СИТЕ ИЗВЕДЕНКИ И АСОЦИРАНИ ПОИМИ	468
ПРЕДЛОЗИТЕ НА НИМИЦ И УСТАВОТ НА РМ	470
ЕСЕЈ	475
МОРФОЛОШКО ТОТЕМИЗИРАН ГНЕВ	476

ПРЕДЛОГОТ НА МЕТЈУ НИМИЦ (26. III. 2008)	483
ТЕКСТОВИ	484
НАЈНОВАТА ГРЧКА ИЗМАМА	485
ИМЕТО И ЕКСПЕРТИТЕ	488
ПРЕДЛОГОТ НА НИМИЦ Е ПОВЕЌЕ И ОД ДОБАР ЗА НАС!	490
ЕСЕИ	493
УШТЕ ЕДЕН „ПОСЛЕДЕН“ ПРЕДЛОГ	494
КРУГ КОЈ ПОТТИКНУВА ГНЕВ КАЈ ОБЕТЕ СТРАНИ	496
ГРЧКОТО ВЕТО НА САМИТОТ НА НАТО ВО БУКУРЕШТ (2–4. IV. 2008)	501
ТЕКСТОВИ	502
ШТО ПО БУКУРЕШТ?!	503
ДВЕТЕ СТРАНИ НА МЕДАЛЈОНОТ	505
ВО ПРАШАЊЕ Е ИМЕТО НА НАРОДОТ, А НЕ НА ДРЖАВАТА ...	508
РАЗГОВОР	513
ВЕТОТО НЕМА ДА ИМ НАШТЕТИ НА ПРЕГОВОРИТЕ	514
ТРЕТ ДЕЛ ДОКУМЕНТИ	
БУКУРЕШКИОТ МИРОВЕН ДОГОВОР <i>(Букурешт, 28.VII – 10.VIII.1913)</i>	518
ДЕКЛАРАЦИЈА НА СОВЕТОТ НА ЕЗ ЗА ПОРАНЕШНА ЈУГОСЛАВИЈА <i>(Лисабон, 27.VI.1992)</i>	524

РЕЗОЛУЦИИ НА ООН (<i>Њујорк, 1993</i>)	526
ПРИВРЕМЕНА СПОГОДБА МЕЃУ МАКЕДОНИЈА И ГРЦИЈА (<i>Њујорк, 13.IX.1995</i>)	529
ИЗВЕШТАЈ ЗА БАЛКАНОТ НА МКГ, БР. 122 (<i>Скопје, Брисел; 10.XII.2001</i>)	537
ОФИЦИЈАЛЕН ПРЕДЛОГ НА ПОСРЕДНИКОТ МЕЃУ НИМИЦ (<i>Њујорк, 9.XI.2005</i>)	574
ОФИЦИЈАЛЕН ПРЕДЛОГ НА ПОСРЕДНИКОТ МЕЃУ НИМИЦ (<i>Атина, 19.II.2008</i>)	579
<i>АНЕКС 1</i>	581
ОФИЦИЈАЛЕН [ПОСЛЕДЕН] ПРЕДЛОГ НА ПОСРЕДНИКОТ НИМИЦ (<i>Њујорк, 26.III.2008</i>)	582
ДЕКЛАРАЦИЈА ОД БУКУРЕШКИОТ САМИТ НА НАТО (<i>Букурешт, 3.IV.2008</i>)	584

**ИМЕТО НА ДРЖАВИТЕ И
ГРЧКО-МАКЕДОНСКИОТ СПОР
РАЗГОВОРИ**

Јас работев на Кипарскиот проект скоро 25 години. На повеќето од овие проблеми им е потребно повеќе време за да бидат решени.

Метју Нимиц

•

Ниту еден предлог од Нимиц не може да се смета за конечен, доколку тој не биде заемно прифатен од обете страни.

Радмила Шеќеринска

•

Метју Нимиц дава по неколку десетици предлози за името годишно.

Никола Димитров

СРЕДБА СО НИКОЛА ДИМИТРОВ⁶⁵³

На 19 април 2006 година на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при УКИМ - Скопје, во просториите на Депозитната библиотека на ООН, со почеток во 14:00 часот се одржа средба на студентите со господинот Никола Димитров – поранешен амбасадор на Република Македонија во Соединетите Американски Држави, и официјален преговарач во спорот со името на Република Македонија со нејзиниот јужен сосед – Грција, кои се водат во седиштето на ООН во Њујорк (САД) под покровителство на Генералниот секретар на Обединетите нации, чијшто специјален претставник е г. Метју Нимиц, по професија адвокат.

Средбата со овој екс-амбасадор, за време на чиј мандат САД ја призна Република Македонија под нејзиното уставно име, беше иницирана од страна на студентите од правни студии кои работат на Проектот: „Спорот за името меѓу Македонија и Грција“, а реализирана со поддршка на професорите Светомир Шкарик и Татјана Петрушевска, кои воедно се и раководители на овој студентски проект.

На трибината присуствуваа 30-ина студенти на Правниот факултет од различни студиски години, и тоа како од четврта (уставно-правна и меѓународно правна група), така и од втора студиска година (од предметот Политички систем).

На оваа средба се отворија неколку теми мошне интересни за самиот проект, којшто е во финална фаза, а на кои група студенти од повеќе генерации работи континуирано повеќе години.

1. Воведно излагање на амбасадорот Димитров:

На почетокот г. Никола Димитров, кој инаку е дипломиран правник и магистер по меѓународно право, даде кус вовед во суштината на спорот околу името на Република Македонија со Република Грција.

Во ова излагање тој ги запозна студентите со повеќе детали кои дотогаш не беа познати на пошироката јавност, како на пример:

- дека Метју Нимиц дава по неколку десетици предлози годишно;
- дека за вршењето на оваа функција тој не добива никаков хонорар како награда;
- дека македонската страна во разговорите во Њујорк избегнува да го употребува терминот „спор“ затоа што не се работи за спор туку за еднострано барање на Грција упатено до Македонија таа да си го промени уставното име, што е преседан во досегашната теорија и практика на меѓународното право.

⁶⁵³ Ова резиме од средбата остварена со амбасадорот Димитров го состави Д. Апасиев.

Во овој т.н. „неформален дел“ од разговорот со г. Димитров, за којшто не се водеше официјален записник, туку заинтересираните студенти самоиницијативно запишуваа свои белешки - можевме да чуеме и некои негови лични ставови во врска со овој проблем, за тоа дека македонската дипломатија е неуспешна овие години во обидот да ја наметне својата вистина пред меѓународната јавност, како и тоа дека уставното име е последниот столб на државноста и ако Република Македонија го промени под меѓународен притисок ќе се премине линијата на македонското достоинство и сл.

2.Прашања до гостинот:

Во овој втор, интерактивен дел од средбата, на г. Димитров му беа поставувани прашања од присутните студенти на кои тој се обидуваше да биде колку што е можно поотворен при одговарањето.

Студентската креативност и овој пат се покажа на дело, па присутните му поставија над десетина прашања на гостинот, притоа опфаќајќи најразлични аспекти на проблемот, на пример:

- за имотот на раселените и протерани Македонци од Егејскиот дел на Македонија;

- за биолошките истражувања на некои странски научни институти околу етногенезата на македонскиот народ;

- за тоа зошто овој „виртуелен спор“ трае толку долго и ни одзема толку многу енергија;

- за последниот официјален предлог на Метју Нимиц за решавање на спорот околу името, за евентуалниот притисок на Грција врз Македонија во контекст на нејзините евро-атлантски интеграции и слично.

Но, за разлика од првиот дел, каде што можеа да се чујат и некои неформални изјави, ставови и размисли на нашиот гостин, во овој т.н. „официјален дел“ од разговорот, за кој се водеше посебен записник од страна на студентката која беше одговорна за тоа, забележлива беше своевидна крутост и дипломатска стегнатост при давањето на одговорите, кои најчесто беа доста кратки и мошне скудни со податоци. Имено, присутна беше тенденцијата да се даде правно толкување и образложение на спорот, за кои претходно беше потенцирано дека е цивилизациски, а не правен феномен!

И така, по два часа дискусија на оваа трибина, која беше планирана да трае само еден час, а благодарение на инвентивноста и заинтересираноста на аудиториумот потраја двапати подолго, професорот Светомир Шкарик, кој воедно беше и модератор на средбата, му се заблагодари на гостинот за одвоеното време и во знак на благодарност му подари еден примерок од својата книга „Македонско и споредбено уставно право“.

Со овој чин на почит и пријателство заврши оваа средба која, генерално гледано, во многу нешта им помогна на студентите кои работат на претходно споменатиот проект директно, „од прва рака“, да се запознаат со некои аспекти во врска со случувањата од кои зависи и исходот на овој „спор“ – и тоа непосредно од човек кој учествувал во голем број официјални активности на македонската дипломатија на ова поле.

